

Kysely maahanmuuttajayrittäjille

Pääkaupunkiseudun, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen alueella, toteutettu 11/2018

Sisällys

Kysely maahanmuuttajayrittäjille	2
1. Tukea kaivataan yrityksen pyörittämiseen	2
2. Maahanmuuttajayrittäjiä on jokaisella toimialalla	3
3. Maahanmuuttajayrittäjät toimivat kansainvälisillä markkinoilla.....	4
4. Yrityksen perustaminen on helppoa, pyörittäminen ei	5

Suomen Yrittäjät: Kysely maahanmuuttajayrittäjille

Tekijät	Suomen Yrittäjät Kaisu Keisala-Kaseja maahanmuuttajayrittäjyyden koordinaattori 050 326 9313 kaisu.keisala-kaseja @yrittajat.fi	Varsinais-Suomen Yrittäjät Hanna Tarvainen koordinaattori 040 7511 166 hanna.tarvainen@yrittajat.fi	Tampereen kaupunki Ramona Bilmez yrityskoordinaattori 040 685 9853 ramona.bilmez@tampere.fi
----------------	---	---	---

Julkaisija	Suomen Yrittäjät PL 999, 00100 HELSINKI puhelin 09 229 221 toimisto@yrittajat.fi www.yrittajat.fi
-------------------	--

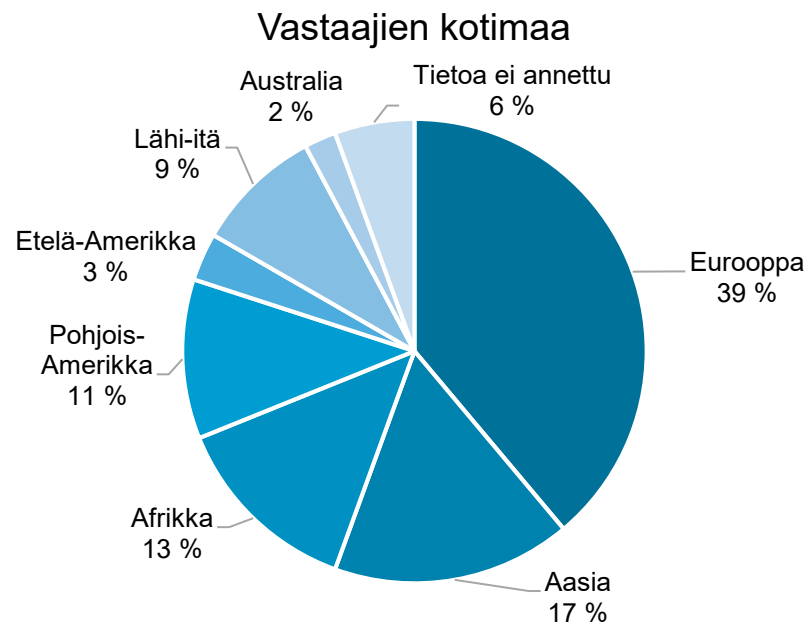
Kysely maahanmuuttajayrittäjille

Yrityksen perustaminen on suhteellisen helppoa, mutta yritystoiminnan pyörittämiseen kaivataan apua, kertovat maahanmuuttajayrittäjät marraskuussa 2018 pääkaupunkiseudulla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa toteutetussa kyselytutkimuksessa. Kyselyn perusteella maahanmuuttajayrittäjät luottavat tulevaisuudennäkymiin ja ovat erittäin kasvuhaluja.

1. Tukea kaivataan yrityksen pyörittämiseen

Suomessa toimivat yrittäjät on monikulttuurinen joukko, ja entistä suurempi osa uusista yrityksistä on maahanmuuttajataustaisten perustamia. Pääkaupunkiseudun, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen alueilla toteutettiin marraskuussa 2018 kysely, jonka avulla kerättiin tietoa maahanmuuttajayrittäjien kokemuksista ja yrittäjyyteen liittyvistä tarpeista. Kyselyllä haluttiin selvittää muun muassa millaisia yrityksiä maahanmuuttajataustaiset henkilöt pyörittävät, millaista yrityksen perustaminen on heidän mielestään ollut ja miten tunnettuja alueelliset palvelut heille ovat.

Kyselyyn vastasi 90 maahanmuuttajataustaista yrittäjää, joista valtaosa (56 %) asuu pääkaupunkiseudulla. Kaiken kaikkiaan yli puolet Suomen ulkomaalaistaustaisesta väestöstä asuu Uudellamaalla¹, joten vastaajien määrä ei yllätä. Vastaajien taustamaiden kirjo on laaja: yrittäjiä oli kotoisin niin Euroopan, Aasian, Afrikan, Pohjois-Amerikan kuin Lähi-Idänkin maista.

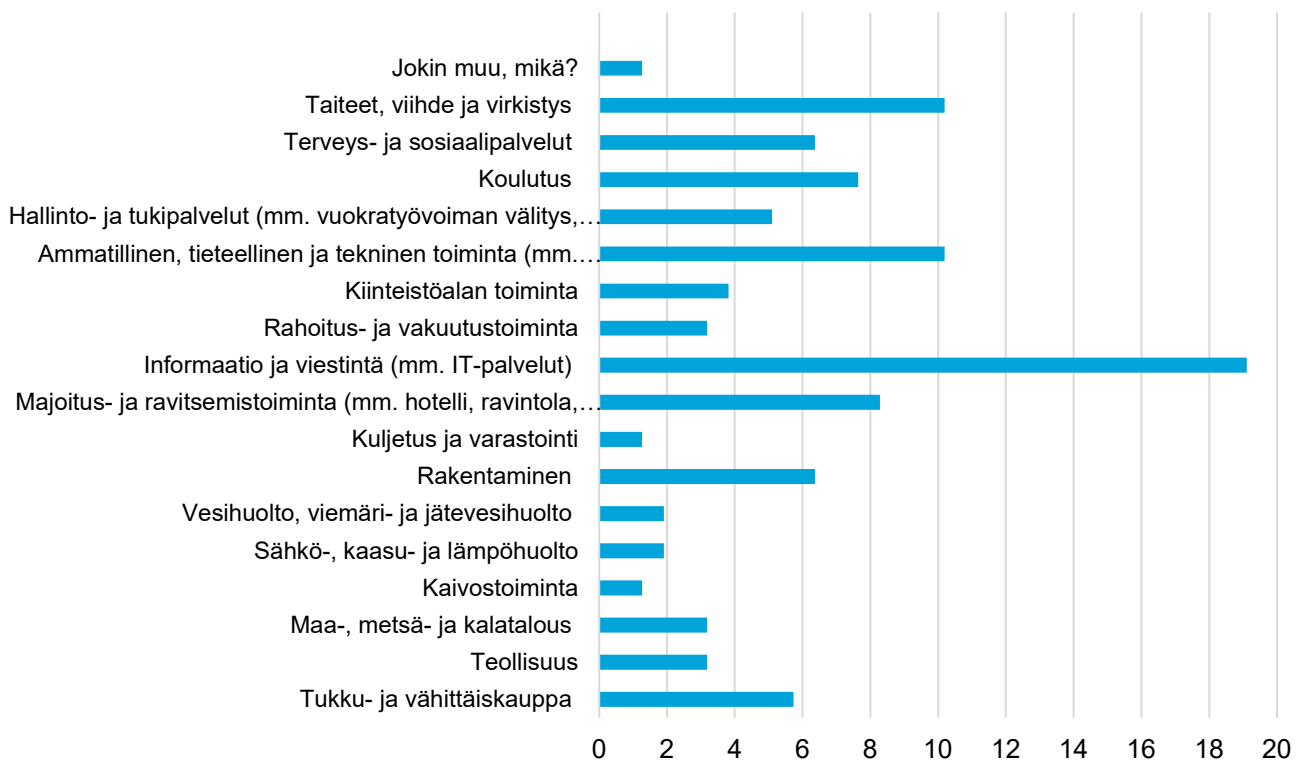
Kuva 1: Vastaajien kotimaat. N=88.

¹ Lähde: Tilastokeskus 2017, <https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa.html>

2. Maahanmuuttajayrittäjiä on jokaisella toimialalla

Vastaajien toimialat vaihtelivat IT-palveluista alkutuotantoon. Myös muun muassa kirjanpito ja konsultointi, koulutus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, rakentaminen, tukku- ja vähittäiskauppa sekä taideala nousivat kyselyssä esille. Sama yrittäjä raportoi myös toimivansa usealla eri toimialalla, joten yrittäjien tulot tulevat monenlaisesta toiminnasta.

Yritysten toimialat

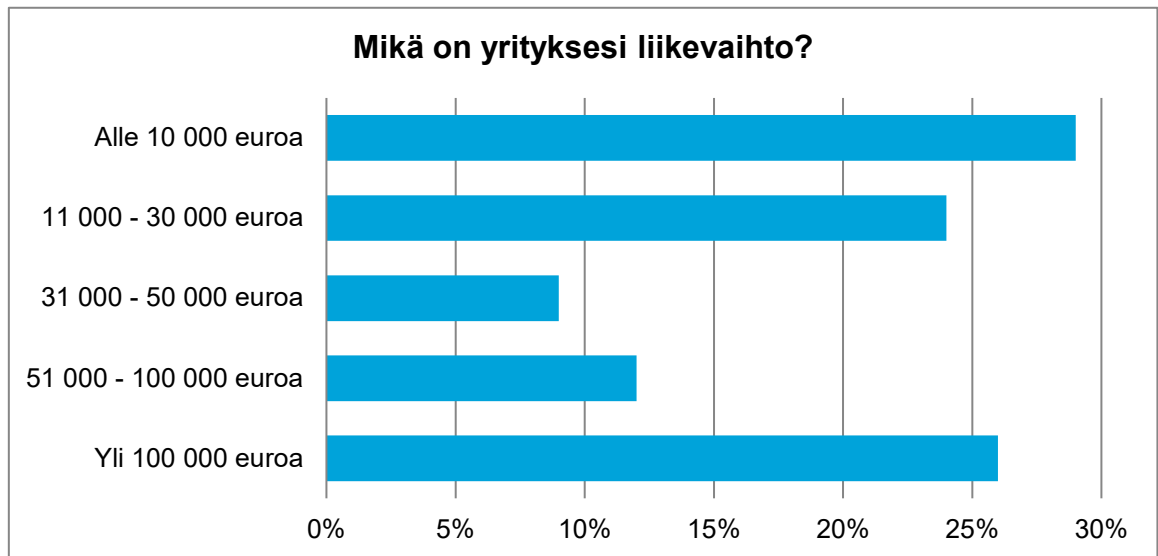

Kuva 2: Yritysten toimialat. N=90.

Valtaosa vastanneista (60 %) oli toiminut yrittäjänä vähintään kaksi vuotta, 40 prosentilla vastanneista yritys oli toiminut vasta alle vuoden. Osittain tämän vuoksi yrityksen liikevaihto oli yli puolella enintään 30 000 euroa vuodessa. Voi myös olla, ettei kaikkien vastaajien yritystoiminta ole päätoimista. Joukossa oli myös yli 100 000 euron liikevaihtoa pyörittäviä yrittäjiä (26 %).

Kolme neljästä vastaajasta oli sitä mieltä, että heidän liikevaihtonsa kasvaa seuraavien 12 kuukauden aikana. Liikevaihdon pienenemistä ennakoi ainoastaan seitsemän prosenttia vastanneista. Kevään 2019 Pk-yritysbarometrin vastaajayrityksistä 43 prosenttia arveli liikevaihdon kasvavan, joten maahanmuuttajayrittäjien tulevaisuudennäkymät ovat tämän kyselyn perusteella selkeästi myönteisempiä kuin yrityksissä yleensä.²

² Pk-yritysbarometri kevät 2019: https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/pk_barometri_kevat2019.pdf

Kuva 3: Yritysten liikevaihto. N=90.

Mikroyrityksiä, eli alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä vastaajista oli 92 prosenttia. Tilastokeskuksen mukaan mikroyritysten osuus koko yrityskannasta oli vuonna 2016 noin 93 prosenttia, joten maahanmuuttajayrittäjien kyselyyn vastanneiden tilanne on linjassa Suomen kaikkien yritysten tilanteen kanssa (Tilastokeskus 2017). Vastaajista 48 prosenttia oli yksinyrittäjiä, mikä on selkeästi vähemmän kuin yksinyrittäjien määrä kaikista yrittäjistä (noin 66 %).

Hiukan yli puolet vastanneista toimii työnantajayrittäjinä, ja he työllistivät yleisimmin 1–5 työntekijää. Yli 10 työntekijää työllistäviä yrittäjiä oli kahdeksan prosenttia vastanneista. Seuraavien 12 kuukauden aikana 40 prosenttia vastanneista arvioi työntekijämäärän pysyvän samana. Saman verran vastaajia oli sitä mieltä, että heillä tulee olemaan tarvetta lisärekrytoinneille. Viimeisimmän Pk-yritysbarometrin vastaajista 20 prosenttia arveli työntekijämäärän kasvavan³, joten ero maahanmuuttajien yritysten rekrytointinäkyymiin on tämän kyselyn perusteella selkeä.

Liikevaihdon kasvunäkymät ja vastaajayritysten rekrytointi-innokkuus kertovat siitä, että maahanmuuttajayrittäjät ovat erittäin kasvuhaluksia ja luottavat yrityksensä tulevaisuudennäkymiin, vaikka liikevaihto tällä hetkellä olisikin vielä suhteellisen pientä.

3. Maahanmuuttajayrittäjät toimivat kansainvälisillä markkinoilla

Kyselyn avulla haluttiin saada lisätietoa myös maahanmuuttajataustaisten yrittäjien kansainvälisestä toiminnasta. Yli puolet vastanneista raportoi yrityksellään olevan kansainvälistä toimintaa, esimerkiksi vientiä tai tuontia. Vastaajien mainitsemia maita ja alueita olivat mm. EU, USA, Saksa, Venäjä, Pohjoismaat, Viro, Australia, Saudi-Arabia, Kiina ja Intia. Lisäksi 40 prosenttia niistä yrittäjistä, joilla ei vielä ollut kansainvälistä toimintaa,

³ Pk-yritysbarometri kevät 2019: https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/pk_barometri_kevät2019.pdf

kertoi harkitsevansa kansainvälistymistä. On muistettava, että on myös yrityksiä, joille toiminnan kansainvälisyys ei ole olennaista eikä haluja kansainvälistymiseen siksi ole.

Kevään 2019 Pk-yritysbarometrin mukaan kansainvälistä toimintaa oli 23 prosentilla yrityksistä, joten maahanmuuttajataustaiset yrittäjät ovat tämän kyselyn perusteella huomattavasti kansainvälisempiä kuin yrittäjät keskimäärin, vaikka ulkomailla liiketoimintaa harjoittavien yritysten määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosina⁴.

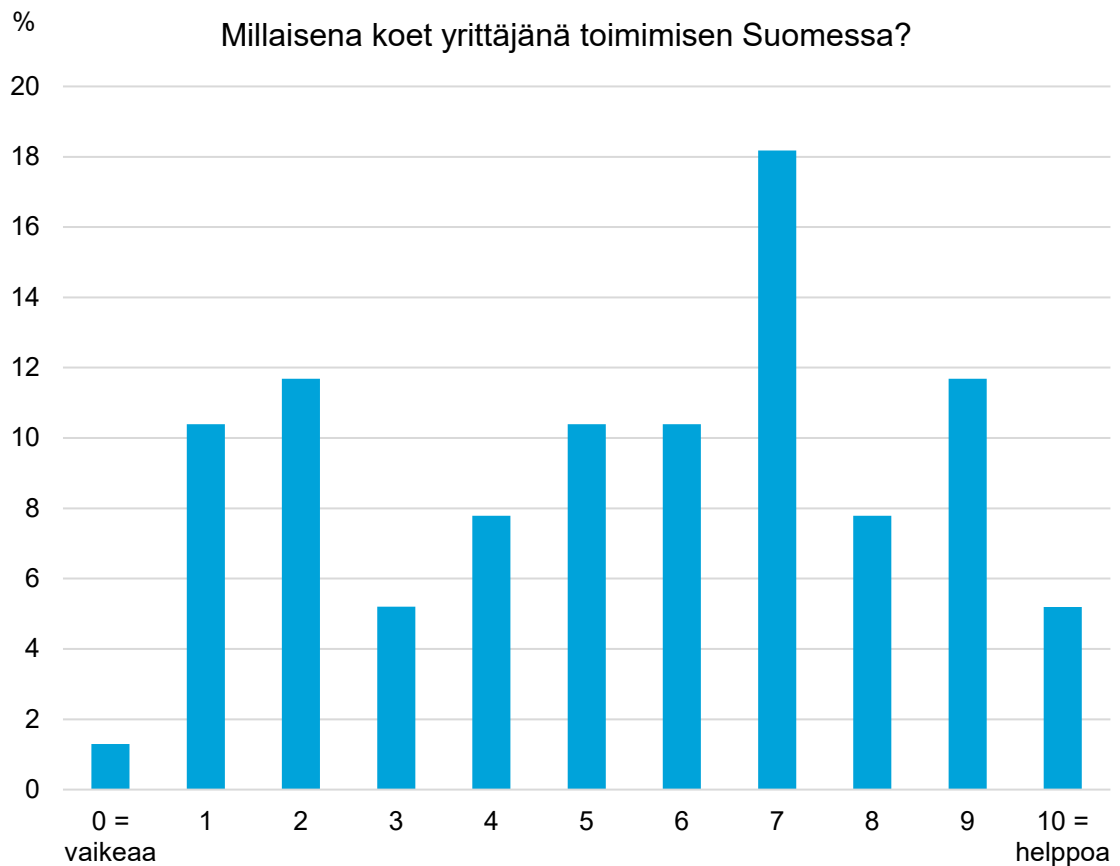
4. Yrityksen perustaminen on helppoa, pyörittäminen ei

Kyselyn kautta saadun tiedon yhtenä keskeisenä tavoitteena on kehittää olemassa olevia palveluita niin, että ne olisivat löydettävissä ja hyödynnettävissä kaikista taustoista tuleville yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville. Vastaajat kokivat kyllä saaneensa melko hyvin apua ja tukea yrityksen perustamiseen Suomeen, mutta tiedusteltaessa minkälaisena he kokevat yrittäjänä toimimisen Suomessa, on vastausten kirjo laajempi – erityisesti erittäin huonon arvosanan (0–3 asteikolla 0–10) antaneita on huolestuttavan paljon, lähes 30 prosenttia vastanneista.

Kuva 4: Millaista on ollut perustaa yritys Suomeen? N=85.

⁴ Pk-yritysbarometri kevät 2019: <https://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat/tutkimukset/pk-yritysbarometri/pk-yritysbarometri-12019-602559>

Kuva 5: Millaisena koet yrittäjänä toimimisen Suomessa? N=77.

Helppoina yleisesti ottaen koettiin sellaiset asiat kuten yrityksen rekisteröinti ja pankkitilin avaaminen. Toisaalta vaikeina asioina koettiin muun muassa verotoimiston kanssa asiointi ja rahoituksen saanti. Oikean tiedon saamisen koki vaikeaksi 46 prosenttia vastaajista. Tämä kertoo siitä, että tietoa on vaikea löytää tai se on hajallaan ja tiedot voivat olla ristiriidassa keskenään. Yksittäisinä hankaluuksina mainittiin myös asiakkaiden ja toimittajien löytäminen, markkinointi suomalaisille asiakkaille, ammatti- ja toimialakohtaiset luvat, hyvien työntekijöiden rekrytointi ja tuen saanti toiminnan kasvaessa.

Yllä mainittujen vaikeiksi koettujen asioiden lisäksi vastaajat toivoivat lisää tukea muun muassa verkostoitumiseen, kirjanpitoon, suomalaisen yrityskulttuurin ymmärtämiseen, työntekijöiden palkkaamiseen ulkomailta ja toiminnan laajentamiseen ulkomaille. Toisin sanoen tukea toivotaan asioissa, jotka ovat yrityksen toiminnalle kriittisiä.

Kun vastaajilta kysyttiin, millä kielillä he haluaisivat saada palvelua yritysasioissa, valtaosa (67 %) vastaajista vastasi englannin. Suomella asiointikielenä pärjää neljännes vastaajista. Muina haluttuina asiointikielinä mainittiin venäjä, kiina, ranska ja arabia.

Käytetyimpiä palveluita ovat olleet kaikilla kyselyyn osallistuneilla alueilla Uusyrityskusten, Verotoimistojen ja TE-toimistojen palvelut. Helsingissä toimiva yritysneuvonta,

NewCo, on pääkaupunkiseudun vastaajista tuttu 61 prosentille. Pirkanmaan alueen vastaajille puolestaan paikallinen Uusyrityskeskus, Ensimetri, oli tuttu, 62 prosenttia vastaajista kertoi hyödyntäneensä Ensimetrin palveluita. Moni vastaajista kertoi myös ystävien avun olleen tärkeää.

